Hallituksen puheenjohtaja Harri Lehkonen
Suomen Kennelliitto ry
8.9.2021

Suomen Kennelliitto r.y. – Finska Kennelklubben r.f.:n asiantuntijalausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle hallituksen esityksestä HE 101/2021

Kiitämme maa- ja metsätalousvaliokuntaa mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 101/2021).

Lausumme esityksestä seuraavaa:

1. **Lain tausta ja valmistelu**

   Lakiesitys on tarpeellinen ja hyvin valmisteltu.

2. **Ehdotukset ja niiden vaikutukset**

   Ehdotus mahdollista koirien lakisääteisen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin. Kennelliitto pitää tätä erittäin tarpeellisena toimenpiteenä, sillä se on perusedellytys kokonaiskuvan saamiseksi Suomen koirakannasta, sen alkuperästä ja terveydentilasta. Pakollinen tunnistusmerkintä ja yhtenäinen rekisteri antavat tehokkaampia työkaluja puuttua riskeihin ja ongelmiin, joita aiheutuu pentutehtailusta sekä rajat ylittävästä laillisesta ja laittomasta koirakaupasta. Koirien ja omistajien yksilöllinen tunnistaminen on myös vastuuttoman koiranhankinnan ja -pidon sekä koirahyökkäysten ennaltaehkäisyn perusedellytys.

   Kennelliitto pitää hyvänä sitä, että laki antaa viranomaisille mahdollisuuden siirtää tiettyjä viralliseen valvontaan ja muihin virallisiin toimiin liittyviä tehtäviä toimeksiantona muille toimijoille.

   Pidämme tarpeellisena sitä, että koiria ammattimaisesti pitävät ja kuljettavat tahot rekisteröidään ja tätä toimintaa valvotaan. Normaali lemmikkien kuljetus on tärkeää pystyä erottamaan harmaaseen talouteen ja pentutehtailuun liittyvästä toiminnasta.

   Pidämme hyvänä valvontavastuun laajentamista ja viranomaisten välisten vastuiden selkiyttämistä.

3. **Säännöskohtaiset perustelut**

   1 § Soveltamisala

   Pykälän 2 momentissa todetaan, että lemmikkieläinten rekisteröinnillä helpotetaan eläinten hyvinvoinnin valvontaa ja ongelmatapauksiin puuttumista. Esimerkiksi koirien jatkuvalla ja järjestelmällisellä jalostuksella tarkoituksena myydä ne

lemmikkieläimiksi kotitalouksiin voidaan vaarantaa koirien terveyttä ja hyvinvointia. Pidämme tätä sanamuotoa ongelmallisena, sillä Kennelliiton näkemyksen mukaan nimenomaan koiran jalostuksen kautta voidaan edistää koirien hyvinvointia. Toiminta, jossa koiran hyvinvointi ei ole etusijalla, ei ole koiranjalostusta, vaan koirien pennuttamista, usein kaupallista hyötyä tavoitellen. Painotamme myös sitä, että koirankasvattajat myyvät koiran aina ensisijaisesti lemmikiksi, eikä esimerkiksi harrastuskoiraksi.

3 § Pitopaikkojen ja toimijoiden rekisteröinti

Kennelliitto pitää hyvänä sitä, että ammattimaisesti koiria pitävät tahot rekisteröidään. Ammattimaisesti koiria kasvattavia tahoja on Suomessa vähän, mutta sitäkin tärkeämpää on, että heidät on tunnistettu. Kennelliitto haluaa vaikuttaa siihen, miten ammattimainen koirankasvatus määritellään. Tällä on merkitystä, jos elävien eläinten kaupasta säädetään tulevaisuudessa lailla.

6 § Eräitä eläimiä kuljettavien rekisteröinti

Kennelliitto pitää hyvänä sitä, että koiria kuljettavat toimijat rekisteröidään.

8 § Eläinten jäljitettävyys

Kennelliitto painottaa sitä, että koirien tunnistamisen ja rekisteröinnin tulee olla koiran omistajalle mahdollisimman helppoa ja edullista, jotta kaikki koirat saadaan tavoitteen mukaan viranomaisrekisteriin.

Mikrosirun asettaminen eläimeen vaatii pätevyyttä nimenomaan mikrosirun asettamiseen. Esitämme, että koirien tunnistusmerkinnän voisivat tehdä myös Kennelliiton tähän tehtävään koulutetut tunnistusmerkitsijät, jotka toimivat Kennelliiton kouluttamina ja valvomina liiton luottamustehtävässä.

Koirien tunnisteissa olisi jatkossa erittäin tärkeää olla maakoodi.

24 § Tulli

Lakiesityksessä Tulli määritellään valvontaviranomaiseksi eläimen tunnistamista ja rekisteröintiä koskevien säännösten noudattamista EU:n alueella yhteistyössä aluehallintoviraston kanssa. Jos Tulli tekee valvontaa normaalin valvontatyönsä puitteissa ilman riittäviä toimintaedellytyksiä, niin mahdollisuudet puuttua koirien salakuljetukseen eivät välttämättä juurikaan parane.

Tullille on tärkeää tarjota liittymä tulevaan koirarekisteriin.

25 § Poliisin suorittama valvonta

Kennelliitto kannattaa sitä, että poliisille annettaisiin mahdollisuus säätää oikeus tarkastaa eläimen tunnistusasiakirja. Poliisilla tulisi olla oikeus tarkastaa koirien kuljetuksia.

26 § Eräiden tehtävien siirtäminen muulle kuin viranomaiselle

Kennelliitto pitää hyvänä sitä, että eläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käytännön toteutus sekä lupien ja virallisten todistuksen myöntäminen on mahdollista valtuuttaa muulle toimijalle kuin viranomaiselle.

Kennelliitto rekisteröi vuosittain 45 000–50 000 koiraa. Lisäksi Kennelliiton rekisterissä tehdään vuosittain noin 37 000 koiran omistajailmoitusta. Koirien lakisääteinen tunnistusmerkintä- ja rekisteröintipakko merkitsee tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän toteuttajalle merkittävää työmäärää, jonka hoitamisessa Kennelliitto voi tarjota apuaan viranomaisille.

27 § Tarkastusoikeus

On hyvä, että tarkastusoikeus on määritelty selkeästi, tarkastuksen kotirauhan piirissä saa tehdä vain toimivaltainen viranomainen.

32 § Pakkokeinot ja seuraamukset

Viranomainen voi määrätä eläimen omistajan tai haltijan merkitsemään ja rekisteröimään eläimensä, jos tämä ei ole näin tehnyt. Lemmikkieläinten kohdalla olisi erittäin tärkeää, että on tarkoin määritelty, miten tunnistetaan omistaja tai haltija.

Koska lemmikin merkitsemättä ja rekisteröimättä jättäminen on helppoa, jos siitä ei koeta olevan riittäviä seuraamuksia, on lain toteutumista edistettävä myös valistuksen keinoin. Kennelliitto voi tarjota apuaan koiranomistajien valistamisessa tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin hyödyistä.

4. Muuta

Tilastokeskus on arvioinut vuoden 2016 kuluttajatutkimustietojen perusteella, että Suomessa on noin 700 000 koiraa. Kennelliiton rekisterissä näistä on reilusti yli 500 000 koiraa. Kennelliitolla on mahdollisuus tarjota viranomaisille palvelua

koirien tunnistusmerkintä- ja omistajarekisterin ylläpitämisessä. Rotukoirarekisterin rinnalla Kennelliitto ylläpitää jo nyt tunnistusmerkintä- ja omistajatietokantaa, johon voi ilmoittaa monirotuisia koiria.

Jotta koirien tunnistusasiakirjojen tarkistaminen olisi valvontaviranomaisille mahdollisimman helppoa, tulisi tunnistusasiakirjan olla digitaalinen, ja viranomaisilla tulisi olla pääsy rekisteriin, josta he voivat helposti tarkistaa asiakirjan oikeellisuuden.

Uusia valtuuksia saaville viranomaisille, etenkin Tullille, pitää taata riittävät toimintaedellytykset valvonnan toteuttamiseen.

Helsingissä 8.9.2021

Suomen Kennelliitto r.y. – Finska Kennelklubben r.f.

Harri Lehkonen
Hallituksen puheenjohtaja